

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: **P. B.**, nar., st. příslušnost Ukrajina, t.č. bytem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2015, č. j. OAM-610/ZA-ZA05-LE05-2014,

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 30. 6. 2015 podanou téhož dne ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2015, č. j. OAM-610/ZA-ZA05-LE05-2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto žalovaným o tom, že azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje, a dále, že doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit.

V **napadeném rozhodnutí** žalovaný shrnul obsah žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v níž žalobce uvedl, že je ruské národnosti a pravoslavného vyznání, přičemž ani on ani jeho rodinní příslušníci nejsou a nebyli členy politické strany ani jiné organizace. Je ženatý a jeho manželka, dvě děti (jedno z nich je nezletilé) pobývají v ČR, kde on sám pobývá od roku 1996, kdy opustil Ukrajinu, neboť tam nebyla práce. O mezinárodní ochranu žádá proto, že má v ČR rodinu a na Ukrajině nemá žádné zázemí. Na Ukrajině je navíc válka,

žadatel je etnický Rus a měl by tam problémy. Žil v D. oblasti, což je předválečná zóna, kde se chystají na válku. Byl v ČR trestně stíhán v roce 2007 – 2009 za padělání peněz a byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody na 6 let. Z pohovoru vedeného se žalobcem dne 20. 11. 2014 žalovaný zjistil, že žalobce byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání 11 let, ve vězení byl 5,5 roku a v březnu 2013 byl podmíněně propuštěn se zkušební lhůtou 6 let. Žalobce na své odsouzení nahlíží jako na neoprávněné, přičemž mu byl v důsledku trestního stíhání v ČR zrušen trvalý pobyt, proti čemuž podal žalobu k Městskému soudu Praze. Ke své rodině uvedl, že vychovává děti od narození, manželka pracuje a syn dostudoval a též pracuje, přičemž dcera chodí do 4. třídy. Manželka a syn jsou ukrajinští občané a mají v ČR povolený trvalý pobyt, ale dcera je česká občanka. K poměrům na Ukrajině žalobce uvedl, že je tam mobilizace a nechce být do konfliktu zapojen ani na jedné straně. Mobilizaci považuje za nezákonnou. Při neúčasti na mobilizaci hrozí na Ukrajině trest do pěti let. Na Ukrajině neměl nikdy žádné problémy s úřady, neboť takové problémy na Ukrajině do M. ani neexistovaly. V D. oblasti, kde dříve žil, nemá v současnosti žádné zázemí, všechn majetek má v ČR. Nemá žádné zdravotní problémy, pouze zvýšený krevní tlak.

Žalovaný vyhodnotil zjištěné skutečnosti, přičemž vycházel z výpovědi žalobce a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 21. 5. 2015, č.j. 98848/2015-LPTP, dále Informace MZV ze dne 1. 8. 2014, č.j. 110105/2014-LPTP a dále i z relevantních zpráv Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva na Ukrajině ze dne 16. 9. 2014, 19. 9. 2014 a 15. 1. 2015 a zpráv nevládních organizací jakož i databáze ČTK. Po provedeném správním řízení žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, neboť snahu získat mezinárodní ochranu z důvodu legalizace pobytu v ČR, kde pobývá již od roku 1996, či absenci sociálně ekonomického zázemí na Ukrajině nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu. Stejně tak jim nelze podřadit ani skutečnost, že žalobce má v ČR zázemí i rodinu. Ani skutečnost, že žalobce přišel v důsledku svého odsouzení pro zvlášť závažný zločin o povolení k pobytu, nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

Stran obav žalobce z pronásledování ukrajinskými orgány a nacionalistickými organizacemi kvůli jeho ruskému původu žalovaný uvedl, že jde o pouhou nijak nepodloženou deklaraci spekulativního charakteru. Z výše uvedených podkladů nevyplývá, že by tomu tak skutečně bylo, neboť z podkladů shromážděných ve spise vyplývá, že čtvrtina obyvatel Ukrajiny je ruské národnosti a ještě mnohem větší část obyvatelstva je ruskojazyčná. Za této situace má žalovaný na základě výše uvedených informací za nepravděpodobné, že by v této souvislosti mohl mít žadatel na Ukrajině jakékoliv potíže. Ohledně obav z možného odvodu do armády, konstatuje žalovaný, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří ke zcela legitimním občanským povinnostem. Za důvod pro udělení azylu nebylo možno považovat ani zhoršenou bezpečnostní situaci. Není žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Konkrétně se jedná o ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v části D. a L. oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a stabilní. Žalobce pochází z Dněpropetrovské oblasti, kde se bezpečnostní situace nijak nezměnila. Tohoto středoukrajinského regionu se zmíněná zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká, jak potvrzuje také citovaná zpráva UNHCR či informace MZV ČR č.j. 98524/2014-LPTP, která mj. uvádí, že z bezpečnostního hlediska je situace na

západě a ve středu země zcela klidná. I pokud by však na Ukrajině probíhala válka, ani to by nebylo důvodem pro udělení azylu, neboť osoby, které byly donuceny opustit svou vlast na základě ozbrojeného národního nebo mezinárodního konfliktu, nejsou považovány za uprchlíky. Žalovaný posoudil i podmínky pro udělení azylu na základě ustanovení § 13 odst. 1 zákona o azylu a shledal, že z výpovědi žalobce, z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani ze zjištění žalovaného nevyplývá, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žadatele. Proto nebylo možno žalobci udělit azyl za účelem sloučení rodiny. Žalovaný se dále zabýval tím, zda by bylo možno žalobci udělit azyl z humanitárních důvodů. V této souvislosti se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce netrpí žádnou významnou zdravotní poruchou, přičemž ani existenci rodinných vazeb na území ČR nelze v souladu s ustáleným názorem Nejvyššího správního soudu považovat za důvod k udělení azylu z humanitárních důvodů, a to zejm. proto, že manželka a dospělý syn jsou občany Ukrajiny a mají tedy stejnou státní příslušnost jako on sám (rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Azs 12/2013 a sp. zn. 1 Azs 5/2011). V případě žalobce nelze dovodit, že by ČR byla jedinou zemí, v níž by mohl společně se svými blízkými realizovat svůj rodinný život. Ačkoliv žalobce uvedl, že má rovněž nezletilou dceru N. B., která je občankou ČR, žalovaný z evidence obyvatel zjistil, že otcem tohoto dítěte je ve skutečnosti občan ČR. Je také zřejmé, že po dobu trestu odnětí svobody v letech 2007 - 2013 žalobce o svou rodinu nijak nepečoval. Žalovaný rovněž neshledal důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Dále se žalovaný zabýval důvody pro udělení doplňkové ochrany. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010, č.j. 4 Azs 60/2007 platí, že pokud se v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistí některý z důvodů uvedených v § 15 nebo § 15a zákona o azylu, rozhodne ministerstvo o neudělení mezinárodní ochrany, aniž by bylo povinno zjišťovat případnou existenci důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že je na případ žalobce třeba uplatnit ustanovení § 15a zákona o azylu, který je implementací čl. 17 Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách (tzv. kvalifikační směrnice). Konkrétně aplikoval ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť v průběhu řízení bylo prokázáno, že žalobce spáchal zvláště závažný zločin. Žalobce byl odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 4. 3. 2009, sp. zn. 53 T 6/2008 ze dne 4. 3. 2009 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2009, sp. zn. 6 To 56/2009 pro spáchání trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 a 3 písm. a), písm. b) trestního zákona, tedy spáchaný v organizované skupině ve značném rozsahu. Jednalo se tedy o zvláště závažný zločin. Z uvedených důvodů žalovaný vyloučil žalobce z okruhu osob, kterým může být na území ČR udělena doplňková ochrana.

V **žalobě** proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl, že podle jeho názoru napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, které spočívá ve výkladu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, které žalovaný vyložil výlučně gramatickým výkladem, aniž by zohlednil výklad teleologický, historický a systematický. Omezil se na pouhá slova zákona a nezohlednil ostatní metody výkladu, které však vedou ke zcela jinému závěru. Podle názoru žalobce je totiž třeba výluky z doplňkové ochrany vykládat v kontextu s ustanovením § 15 zákona o azylu, neboť je zřejmé, že čl. 17 kvalifikační směrnice je parafrází výluk ze samotné úpravy azylu. Výluky z doplňkové ochrany a výluky z azylu je tedy třeba vykládat souladně. Jestliže tedy ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) nepoužívá výslovně výrazu „mimo území“, jak to činí ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tak to nic nemění na tom, že oba případy je třeba vykládat shodně tak, že toto ustanovení se vztahuje na zločiny spáchané „mimo území“. Tedy, že výluka se uplatní pouze tehdy, pokud byl zločin spáchan „mimo

území“. Komunitární úprava výluk z doplňkové ochrany totiž je pouhou parafrází výluk z azylu samotného, což ostatně v důvodové zprávě k bodu 32 novely č. 165/2006 Sb. výslovně zdůraznil i český zákonodárce, když poukázal na obdobnou povahu důvodů vylučujících cizince z azylové ochrany. Současně tak i výluky z doplňkové ochrany jsou konstruovány přesně tak, že zákonodárce předpokládá, že jde právě o zločiny spáchané „mimo území“, neboť obě výluky jsou totiž konstruovány tak, že o spáchání zločinu je „důvodné podezření“. Nejde tedy o to, že bylo skutečně zjištěno spáchání zločinu, nýbrž o to, že stát vedoucí azylové řízení má pouze důvodné podezření o spáchání zločinu. Pakliže tedy všechny právní předpisy i v rámci výluk z doplňkové ochrany uvádějí, že lze mít důvodné podezření o spáchání zločinu, tak se má na mysli spáchání zločinu „mimo území“ tohoto státu. Pokud by totiž spáchal žadatel zločin na území tohoto konkrétního státu, tak by zákonný znak důvodné podezření byl naprosto nesmyslný, jelikož by v takovém případě byl povinen takovýto stát zahájit trestní řízení. Podle názoru žalobce se tedy zákonná výluka obsažená v ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu vůbec nevztahuje na takové trestné činy, které žadatel spáchá na území ČR (viz k tomu podpůrně čl. 17 odst. 3 kvalifikační směrnice). Dále žalobce namítl porušení svého práva na ochranu soukromého a rodinného života a porušení obdobných práv náležejících jeho rodinným příslušníkům. Žalobce totiž dlouhodobě žije se svou manželkou a její dcerou v ČR, kde má rovněž svého zletilého syna, se kterými tvoří rodinu. Vycestování žalobce by tedy bylo v rozporu s mezinárodněprávními závazky ČR. Bylo by tedy vážnou újmou, jak ji chápe ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

Ve svém **vyjádření** k žalobě žalovaný popírá oprávněnost podané žaloby a nesouhlasí s ní, neboť žalovaný při svém rozhodování neshledal, že by byly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany jak podle § 12, § 13 zákona o azylu, tak ani podle § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný pro další přezkum odkazuje na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce a na napadené rozhodnutí žalovaného, který postupoval v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu, a proto nepovažuje napadené rozhodnutí za vadné, nesprávné či nezákonné. Žalovaný trvá na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru žalovaný správní orgán zjistil skutkový stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Po posouzení všech skutečností žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce splňoval podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Pro účely žalobního řízení tak žalovaný odkazuje na vydané správní rozhodnutí. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je skutečnost, že v ČR pobývá už dlouho, na Ukrajině nic nemá, kdežto v ČR má zaměstnání i bydlení, tedy žalobce se snaží o legalizaci dalšího pobytu na území ČR. Dále se obává odvodu k výkonu základní vojenské služby za současné válečné situace na Ukrajině. Uvádí, že ve vlasti žil v Dněpropetrovské oblasti, což je dle jeho názoru v podstatě válečná zóna. Žalovaný v této souvislosti zdůrazňuje, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Žalovaný trvá na tom, že samotné povolání k výkonu vojenské služby není pronásledováním z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské skupině nebo politického přesvědčení, byť by výkon této služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích či válečném konfliktu. Podle správního orgánu návratu žalobce do vlasti tak nebrání ani jeho obava z povolání k aktivní účasti ve střetech se separatisty na základě povolávacího rozkazu. Ostatně i UNHCR ve svém stanovisku ze dne 1. 10. 1999 uvádí, že „všeobecně se uznává, že státy jsou oprávněny žádat

po svých občanech splnění vojenských povinností a občané jsou povinni je vykonat.“ Žalovaný tak nesdílí názor žalobce, že povolání k výkonu vojenské služby by mohlo představovat azylově relevantní důvod. Nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako pronásledování a ani jako vážnou újmu, neboť ta je jednou z nejzákladnějších státo-občanských povinností a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by žadatel byl vystaven v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu. Pokud jde o žalobcovu obavu z odvodu do armády, žalovaný uvedl, že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská konvence), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. V tomto ohledu žalovaný poukázal na právní názor Nejvyššího správního soudu v Brně v rozsudku ze dne 22. 12. 2004, č.j. 7 Azs 321/2004. Z uvedeného vyplývá, že žalovaný postupoval v souladu s ustálenou judikaturou při hodnocení otázky odůvodněného strachu při návratu do vlasti, když neshledal důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. V této souvislosti se žalovaný také zabýval tvrzením žalobce, že kvůli svému ruskému původu a používání ruského jazyka, žalobce pocítuje obavu z pronásledování spočívající v problémech s ukrajinskými státními orgány a nacionalistickými organizacemi. Ze shromážděných podkladů žalovaný zjistil, že je naprosto nepravděpodobné, že by žalobce mohl mít na Ukrajině jakékoliv potíže, jelikož přibližně čtvrtina obyvatelstva Ukrajiny je ruské národnosti a ještě mnohem větší část obyvatelstva je ruskojazyčná. Žalobce nijak toto tvrzení neprokázal, nesdělil žádné informace ani nenavrl žádné podklady, které by závěry plynoucí ze shromážděných podkladů zpochybňovaly. S námitkou žalobce ohledně nesprávného výkladu ustanovení § 15a zákona o azylu, žalovaný nesouhlasí a plně se ztotožňuje s právním názorem uvedeným na str. 7 a 8 napadeného rozhodnutí. Pokud jde o zásah do rodinného a soukromého života žalobce, žalovaný poukázal na ustálenou judikaturu, např. na usnesení Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Azs 66/2008 ze dne 8. 1. 2009 a rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 4 Az 9/2010 ze dne 24. 2. 2011, které poukazují na to, že tyto otázky je třeba řešit především prostředky regulovanými zákonem o pobytu cizinců. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud v první řadě zkoumal podmínky řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, přičemž shledal, že žaloba byla podána včas a je proti napadenému rozhodnutí přípustná ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 a § 68 a § 70 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“).

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobce nepožadoval nařízení jednání (ve stanovené lhůtě se nevyjádřil) a žalovaný s rozhodnutím věci bez jednání projevil výslovný souhlas. Krajský soud navíc neshledal nařízení jednání v posuzované věci za potřebné. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Žaloba není důvodná.

Mezi stranami není sporu o skutkovém stavu zjištěném žalovaným tak, jak je zachycen ve správním spisu, který měl krajský soud při svém rozhodování k dispozici a z něhož vycházel.

Ze správního spisu žalovaného vyplývají následující skutečnosti. Ve spisu je založena žádost o udělení mezinárodní ochrany, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 20. 11. 2014, výpis z evidence rejstříku trestů fyzických osob, z něhož vyplývá, že žalobce byl podmíněně propuštěn dne 18. 4. 2013 z trestu odnětí svobody v délce trvání jedenáct let, který mu byl uložen na základě rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 3. 2009, sp. zn. 53 T 6/2008, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2009, sp. zn. 6 To 56/2009, přičemž tyto rozsudky jsou ve správním spisu rovněž založeny. Podle nich byl žalobce shledán vinným ze spáchání trestného činu opatření padělaných peněz ve značném rozsahu, za což byl ve smyslu § 140 odst. 3 trestního zákona odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jedenácti let a byl pro výkon uloženého trestu zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále jsou ve správním spisu založeny podklady vypovídající o zemi původu žalobce (Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze dne 15. 1. 2015, Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 15. 2. 2015, Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 21. 5. 2015, č.j. MV – 42927-17/OAM-2015, Výroční zpráva Amnesty International ze dne 25. 2. 2015 atd.). Z protokolu o seznámení se s podklady pro rozhodnutí ze dne 16. 6. 2015 vyplývá, že žalobce se odmítl s těmito informacemi seznámit, neboť ví o poměrech na Ukrajině své - má své informace od přátel, že dochází k vraždám odpůrců režimu. Žalobce se vyjádřil v tom směru, že se na Ukrajinu vrátit nechce, neboť nemá kam jít, rodinu má v ČR. Hodně jeho přátel už ve válce zemřelo.

Předmětem sporu v posuzované věci je pouze právní posouzení podmínek pro uplatnění vylučovací klauzule pro udělení doplňkové ochrany obsažené v ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, na základě níž žalovaný dovodil, že na žalobce se vztahuje výlučka z posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany, takže žalovaný ani nemohl posuzovat, zda se na žalobce důvody pro udělení doplňkové ochrany vztahují, či nikoliv. Pokud je tento závěr žalovaného správný, pak nebylo na místě, aby se zabýval v napadeném rozhodnutí jednotlivými důvody pro udělení doplňkové ochrany, jak je upravují ustanovení § 14 a § 14b zákona o azylu.

Důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany jsou upraveny v ustanoveních § 15 (azyl) a § 15a (doplňková ochrana) zákona o azylu. V posuzované věci žalovaný aplikoval ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu ve znění s účinností do dne 17. 12. 2015, podle něhož platilo, že „*doplňkovou ochranu podle § 14a nebo 14b nelze udělit, i když budou zjištěny důvody uvedené v § 14a, avšak je důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, spáchal zvláště závažný zločin.*“ Korespondující ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, jímž žalovaný argumentoval a které upravuje tzv. vylučující klauzuli pro udělení azylu, s účinností do 17. 12. 2015 znělo takto: „*Azyl nelze udělit, i když budou zjištěny důvody uvedené v § 12 nebo 13, avšak je důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany se dopustil před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany vážného nepolitického trestného činu mimo území.*“ Tato ustanovení představují transpozici původní kvalifikační směrnice (Směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany), konkrétně pak o čl. 12 (vylučující klauzule k azylu) a čl. 17 (vylučující klauzule k doplňkové ochraně).

Žalobce má za to, že toto ustanovení nelze aplikovat v situaci, kdy žadatel o mezinárodní ochranu byl již za „zvláště závažný zločin“ odsouzen, a to v jurisdikci státu, který rozhoduje o udělení mezinárodní ochrany. Své závěry odůvodňuje argumentací per analogiam

s vylučující klauzulí pro udělení azylu obsaženou v § 15 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud se s tímto názorem neztotožňuje, a to z následujících důvodů. Již z pouhého jazykového a systematického výkladu tohoto ustanovení vyplývá, že se jedná o kogentní zákaz udělení doplňkové ochrany, i kdyby existovaly důvody pro její udělení ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, a to za podmínky, že existuje důvodné podezření, že cizinec spáchal zvlášť závažný zločin. Citované ustanovení blíže neupravuje místo ani dobu spáchání tohoto „zvlášť závažného zločinu“. Zároveň se ale ve smyslu tohoto ustanovení jednoznačně nejedná o situace, které by byly podřaditelné pod ustanovení § 15a odst. 1 písm. a) zákona o azylu (tzn. trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech) ani činy, které by byly v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů (§ 15a odst. 1 písm. c) zákona o azylu). Pojem „důvodné podezření“, který vyjadřuje určitou povědomost státu řešícího žádost o udělení mezinárodní ochrany o trestné činnosti žadatele o azyl, nelze podle názoru krajského soudu vykládat způsobem, který navrhuje žalobce. Naopak, je třeba vnímat účel citovaného ustanovení v celém jeho kontextu, který vyjadřuje různé formy „společensky nebezpečného (škodlivého)“ jednání žadatele o mezinárodní ochranu, od těch nejzávažnějších, které jsou stíhány v mezinárodním právu, až po pouhé neurčité „nebezpečí pro bezpečnost státu“. Ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2011, č.j. 4 Azs 60/2007-136 (přístupný na www.nssoud.cz) je třeba vykládat pojem „důvodné podezření“ jako nižší důkazní standard než důkazní standard užívaný v trestních věcech. Proto podle názoru krajského soudu platí, že lze-li důvod pro vyloučení doplňkové ochrany vztáhnout na situaci pouhého „důvodného podezření“, tím spíše je třeba vztáhnout tuto vylučující klauzuli na situaci, kdy žadatel byl již za trestní delikt pravomocně odsouzen (argumentum a minori ad maius).

K žalobním námitkám týkajícím se výkladu vylučující klauzule u doplňkové ochrany a jejímu vztahu k vylučující klauzuli pro udělení azylu krajský soud uvádí následující. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře vyjádřil ke komparaci těchto ustanovení v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č.j. 1 Azs 107/2008 – 78 (přístupný na www.nssoud.cz), v němž uvedl toto: „Z citované právní úpravy je zřejmé, že došlo k rozhojnění zákonných výluk z udělení doplňkové ochrany oproti předchozí úpravě výluk z aplikace překážek vycestování a ke změně jejich slovního vyjádření (například nyní postačuje spáchání zvlášť závažného trestného činu, zatímco předchozí úprava požadovala odsouzení za zvlášť závažný trestný čin). Ustanovení § 15a zákona o azylu je nicméně transpozicí čl. 17 kvalifikační směrnice, a opět je nutno konstatovat, že tato transpozice neproběhla zcela korektně. Na rozdíl od § 15a odst. 1 písm. b) požaduje kvalifikační směrnice, aby se jednalo o vážný nepolitický zločin. Zásady a cíle OSN uvedené v § 15a odst. 1 písm. c) zákona o azylu omezuje kvalifikační směrnice jen na zásady a cíle uvedené v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN. Konečně kvalifikační směrnice odmítá poskytnout doplňkovou ochranu tomu, kdo představuje nebezpečí pro společnost nebo pro bezpečnost členského státu, ve kterém se nachází, a to na rozdíl od úpravy v § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, který hovoří pouze o nebezpečí pro bezpečnost státu.“

Podle krajského soudu je třeba v tomto ohledu reflektovat i doktrinální výklad k předmětné právní otázce. Jak uvádí D. Kosař: „Vylučující klauzule zakotvená v § 15a odst. 1 písm. b) AZ má svůj blízký ekvivalent v § 15 odst. 1 písm. b) AZ, nicméně tyto dvě vylučující klauzule nejsou totožné. **Vylučující klauzule obsažená v § 15a odst. 1 písm. b) AZ je výrazně širší než vylučující klauzule obsažená v § 15 odst. 1 písm. b) AZ**, a to z těchto důvodů: (1) § 15a odst. 1 písm. b) AZ se vztahuje i na „politické“ trestné činy;⁵¹¹⁾ (2) neobsahuje žádné časové omezení z hlediska data spáchání trestného činu [tj. oproti § 15 odst. 1 písm. b) AZ

chybí spojení „před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany“]; a (3) **neobsahuje žádné teritoriální omezení z hlediska místa spáchání trestného činu** [tj. oproti § 15 odst. 1 písm. b) AZ chybí spojení „mimo území“]. Vylučující klauzule zakotvená v § 15a odst. 1 písm. b) AZ se od vylučující klauzule obsažené v § 15 odst. 1 písm. b) AZ drobně odchyľuje i v tom, že používá termín „zvlášť závažný trestný čin“⁵¹²⁾, zatímco § 15 odst. 1 písm. b) AZ obsahuje termín „vážný ... trestný čin“. Tato odchylka je dána pravděpodobně tím, že při transpozici KS zákonodárce nově zakotvil celý § 15a AZ, zatímco § 15 odst. 1 AZ zůstal nedotčen a doslovně parafrázuje znění čl. 1F ŽÚ1951 [přičemž při formulování § 15 odst. 1 písm. b) AZ se navázáním na terminologii českého trestního zákona tehdejší zákonodárce zjevně nezabýval].... Vzhledem k tomu, že (1) čl. 12 odst. 1 písm. b) KS i čl. 17 odst. 1 písm. b) KS obsahují totožnou formulaci („vážný zločin“) a že (2) z povahy vztahu definice uprchlíka k definici osoby požívající doplňkové ochrany je nelogické, aby vylučující klauzule z azylu byla v tomto aspektu širší než vylučující klauzule z doplňkové ochrany⁵¹³⁾, by bylo vhodné pojmy „zvlášť závažný trestný čin“ v § 15a odst. 1 písm. b) AZ a „vážný ... trestný čin“ v § 15 odst. 1 písm. b) AZ vykládat pro účely AZ jako synonyma.⁵¹⁴⁾ [viz Kosař, D. In. Kosař, D., Molek, P., Honusková, D., Jurman, M., Lupačová, H. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2010, cit. ASPI, ev. č. KO325_99CZ].

Z uvedeného výkladu je tedy jednoznačně patrné, že rozdíl v dikci rozhodné právní úpravy vylučující klauzule pro udělení azylu [§ 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu] a vylučující klauzule pro udělení doplňkové ochrany lze vykládat jako nezáměrný pouze k vymezení znaků trestního deliktu, který žadatel měl spáchat či spáchal, nikoliv však k pojmovému znaku teritoriality vyjádřenému pouze v ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu souslovím „mimo území“, který naopak představuje projev ratio legis předmětné právní úpravy, jejímž účelem bylo zjevně rozšířit oproti úpravě vylučující klauzule ve věcech azylových. Analogie vylučující klauzule u doplňkové ochrany ve vztahu k vylučující klauzuli u azylu tedy v tomto ohledu není možná a vedla by k příliš restriktivnímu výkladu, který by byl contra legem. Krajský soud se zcela ztotožňuje s názorem, že vylučující klauzule z udělení doplňkové ochrany je širší, a proto zahrnuje i závažné trestní delikty žadatelů o azyl spáchané na území státu, kde žadatel chce dosáhnout udělení mezinárodní ochrany. O tom svědčí i další legislativní vývoj, kdy nová kvalifikační směrnice (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011), změnila vymezení vylučující klauzule u doplňkové ochrany tak, že státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti nemají nárok na doplňkovou ochranu, existují-li vážné důvody se domnívat, že se dopustili „vážného zločinu“ [čl. 17 odst. 1 písm. b) nové kvalifikační směrnice]. Změnu pojmového instrumentária reflektovala česká právní úprava až v novele provedené zákonem č. 314/2015 Sb. s účinností od 18. 12. 2015, přičemž předmětné ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu nyní pracuje s pojmem „vážný zločin“.

V posuzované věci je nesporné, že žalobce se dopustil trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1 a 3 písm. a), písm. b) zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, účinného do 31. 12. 2009, tedy trestného činu spáchaného v organizované skupině a ve značném rozsahu. Ve smyslu současné terminologie českého trestního práva by se jednalo o zvlášť závažný zločin ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.). Jak bylo výše vyloženo, pojmy užívané ustanoveními § 15 odst. 1 zákona o azylu a § 15a odst. 1 téhož zákona není možné vykládat pouhým jazykovým a systematickým výkladem návazně na úpravu trestního práva hmotného, jelikož jde o pojmové konstrukce pocházející ze sekundárního práva EU (konkrétně kvalifikační směrnice), nicméně pojmový znak „vážný“ („vážný nepolitický trestný čin“) či „zvlášť závažný“ („zvlášť závažný zločin“) je třeba vykládat jako vyjádření míry společenské škodlivosti a charakteru

trestného jednání žadatele o mezinárodní ochrany směřujícímu proti chráněným objektům (veřejným zájmům). V tomto smyslu je podle názoru krajského soudu naprosto zřejmé a nepochybné, že žalobce se dopustil v době svého pobytu na území ČR takového trestného jednání, které lze kvalifikovat jako „zvlášť závažný zločin“ i ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tím spíše pak jako „vážný zločin“ ve smyslu nového znění čl. 17 odst. 1 písm. b) nové kvalifikační směrnice.

Z uvedených důvodů krajský soud dospěl i za použití eurokonformního výkladu k závěru, že žalovaný posoudil správně podmínky pro aplikaci vylučující klauzule pro zkoumání udělení doplňkové ochrany obsažené v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, a rovněž správně usoudil, že v případě žalobce bylo udělení doplňkové ochrany podle § 14a nebo § 14b zákona o azylu ex lege vyloučeno. Podle závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyplývajících z usnesení ze dne 7. 9. 2010, č.j. 4 Azs 60/2007-119 (přístupné na www.nssoud.cz), v takovém případě žalovaný nebyl dále povinen zjišťovat existenci důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu. Proto se žalovaný také nemohl v napadeném rozhodnutí z pohledu doplňkové ochrany zabývat tvrzenými rodinnými důvody žalobce, ani eventuální vážnou újmu, kterou žalobce spatřuje zejména ve svém možném povolání do armády. V tomto ohledu lze ovšem nad rámec nutného odůvodnění poukázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu v těchto věcech (viz k tomu viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2015, č.j. 7 Azs 70/2015 – 35, dále také rozsudek téhož soudu rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, přístupný na www.nssoud.cz).

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto krajský soud žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III. uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10. března 2016

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová